

Mikołaj Kopernik

W 2023 r. przypadają obchody 550-lecia urodzin Mikołaja Kopernika, wybitnego astronoma, twórcy teorii heliocentrycznej, lekarza, ekonomisty – autora jednej z wersji prawa rządzącego obiegiem pieniądza (gorszy pieniądz zawsze wypiera lepszy), wiernego poddanego polskich królów – obrońcy Olsztyna przed Krzyżakami.

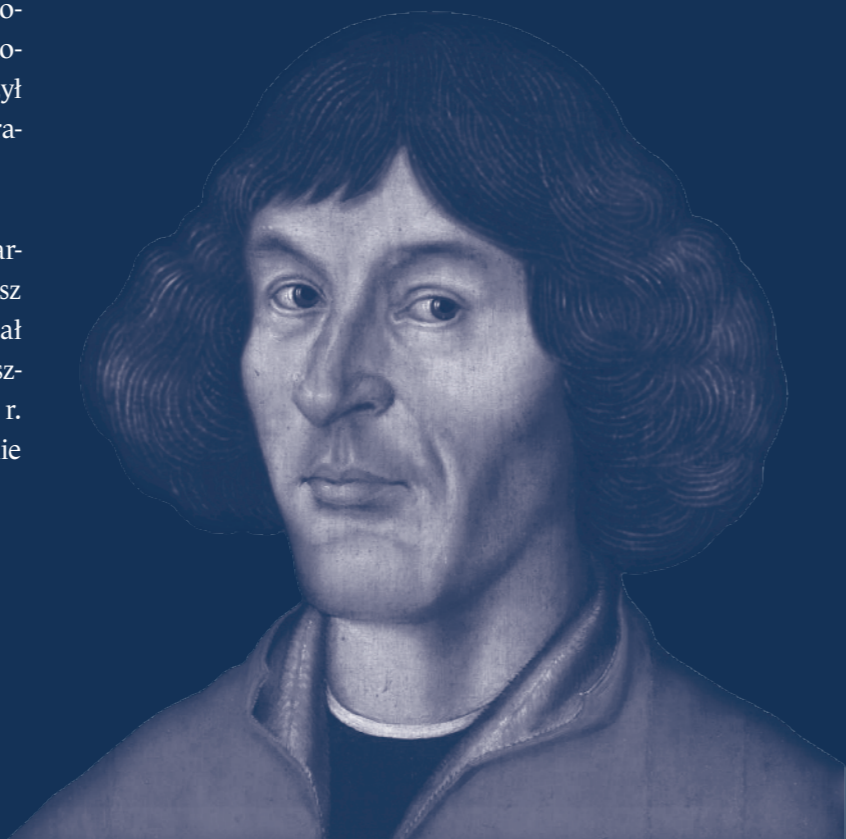
Mikołaj Kopernik urodził się w Toruniu 19 lutego 1473 r. w rodzinie bogatego kupca Mikołaja Kopernika i Barbary z domu Watzenrode. Jego ojciec pochodził ze Śląska, a matka z patrycjuszowskiej rodziny toruńskiej.

Przyszły astronom uczył się najpierw w Toruniu, potem zapewne w Chełmnie. W latach 1491–1503 studiował w Krakowie, Bolonii i Padwie. Studia zakończył uzyskaniem doktoratu z prawa kanonicznego w Ferrarze w 1503 r.

W 1503 r. Kopernik powrócił do Polski i osiadł na Warmii, gdzie biskupem był jego wuj i mecenas Łukasz Watzenrode. Już wcześniej, w 1495 r. astronom został kanonikiem warmińskim. W latach 1503–1510 mieszkał przy wuju w Lidzbarku Warmińskim, a od 1510 r. w zasadzie stałe przebywał we Fromborku, jedynie w latach 1519–1521 w Olsztynie.

Najważniejszym dziełem Kopernika jest praca *De revolutionibus orbium coelestium* (*O obrotach sfer niebieskich*). Przypuszcza się, że Kopernik zaczął ją pisać w 1514 r., a skończył około 1530 r. Długo zwlekał z jej wydaniem – wyszła drukiem w 1543 r. dzięki staraniom niemieckiego uczonego Jerzego Joachima Retyka. Nie jest pewne, czy autor zobaczył swoje dzieło przed śmiercią w maju 1543 r.

Prof. dr hab. Krzysztof Mikulski

NARODOWY
BANK POLSKI

Banknot kolekcjonerski NBP

Mikołaj Kopernik

9 lutego 2023 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł „Mikołaj Kopernik”. Jest to drugi, wyemitowany przez NBP, kolekcjonerski banknot polimerowy.

Nominał: 20 zł
Podłoże: polimerowe
Wymiary: 150 mm × 77 mm
Nakład: do 100 000 szt.
Projektant: Krystian Michalczyk

Emitent: NBP
Producent: Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. na zlecenie NBP

Strona przednia banknotu przedstawia najpopularniejszy (tzw. toruński) portret Mikołaja Kopernika oraz stylizowane wizerunki kwadrantu i fragmentu układu heliocentrycznego.

Na stronie odwrotnej banknotu zostały zaprezentowane wizerunki historycznych monet: awers i rewers szóstaka gdańskiego, awers szóstaka elbląskiego, awers szeląga pruskiego (Toruń), a także wizerunek fragmentu układu heliocentrycznego.

W tle widnieje również Zamek Kapituły Warmińskiej w Olsztynie.

Fragment wizerunku układu heliocentrycznego został zaczerpnięty z rękopisu traktatu Mikołaja Kopernika *O obrotach sfer niebieskich*, znajdującego się w Bibliotece Jagiellońskiej (Rkp. 10000).